

LEERPLAN  
SECUNDAIR ONDERWIJS

**Medewerker kamerdienst**  
2de graad A-finaliteit  
II-MeKa-a

BRUSSEL

D/2024/13.758/135

Versie oktober 2024





# 1 Inleiding

De uitrol van de modernisering secundair onderwijs gaat gepaard met een nieuwe generatie leerplannen. Leerplannen geven richting en laten ruimte. Ze faciliteren de inhoudelijke dynamiek en de continuïteit in een school en lerarenteam. Ze garanderen binnen het kader dat door de Vlaamse regering werd vastgelegd voldoende vrijheid voor schoolbesturen om het eigen pedagogisch project vorm te geven vanuit de eigen schoolcontext. Leerplannen zijn ingebed in het vormingsconcept van de katholieke dialoogschool. Ze versterken het eigenaarschap van scholen die d.m.v. eigen beleidskeuzes de vorming van leerlingen gestalte geven. Leerplannen laten ruimte voor het vakinhoudelijk en pedagogisch-didactisch meesterschap van de leraar, maar bieden ondersteuning waar nodig.

## 1.1 Het leerplanconcept: vijf uitgangspunten

Leerplannen vertrekken vanuit het **vormingsconcept** van de katholieke dialoogschool. Ze laten toe om optimaal aan te sluiten bij het pedagogisch project van de school en de beleidsbeslissingen die de school neemt vanuit haar eigen visie op onderwijs (taalbeleid, evaluatiebeleid, zorgbeleid, ICT-beleid, kwaliteitsontwikkeling, keuze voor vakken en lessen ...).

Leerplannen ondersteunen **kwaliteitsontwikkeling**: het leerplanconcept spoort met kwaliteitsverwachtingen van het Referentiekader onderwijskwaliteit (ROK). Kwaliteitsontwikkeling volgt dan als vanzelfsprekend uit keuzes die de school maakt bij de implementatie van leerplannen.

Leerplannen faciliteren een **gerichte studiekeuze**. De leerplandoelen sluiten aan bij de verwachte competenties van leerlingen in een bepaald structuuronderdeel. De feedback en evaluatie bij de realisatie ervan beïnvloeden op een positieve manier de keuze van leerlingen na elke graad.

Leerplannen gaan uit van de **professionaliteit** van de leraar en het **eigenaarschap** van de school en het lerarenteam. Ze bieden voldoende ruimte voor eigen inhoudelijke keuzes en een eigen didactische aanpak van de leraar, het lerarenteam en de school.

Leerplannen borgen de **samenhang** in de vorming. Die samenhang betreft de verticale samenhang (de plaats van het leerplan in de opbouw van het curriculum) en de horizontale samenhang tussen vakken binnen structuuronderdelen en over structuuronderdelen heen. Leerplannen geven expliciet aan voor welke leerplandoelen van andere leerplannen in de school verdere afstemming mogelijk is. Op die manier faciliteren en stimuleren de leerplannen leraren om over de vakken heen samen te werken en van elkaar te leren. Een verwijzing van een leraar naar de lessen van een collega laat leerlingen niet alleen aanvoelen dat de verschillende vakken onderling samenhangen en dat ze over dezelfde werkelijkheid gaan, maar versterkt ook de mogelijkheden tot transfer.

## 1.2 De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs

De leerplannen vertrekken vanuit een gedeelde inspiratie die door middel van een vormingscirkel voorgesteld wordt. We 'lezen' de cirkel van buiten naar binnen.

- Een lerarenteam werkt in een katholieke dialoogschool die onderwijs verstrekt vanuit een **specifieke traditie**. Vanuit het eigen pedagogisch project kiezen leraren voor wat voor hen en hun school goed



onderwijs is. Ze wijzen leerlingen daarbij de weg en gebruiken daarvoor **wegwijzers**. Die zijn een inspiratiebron voor leraren en zorgen voor een Bijbelse 'drive' in hun onderwijs.

- De kwetsbaarheid van leerlingen ernstig nemen betekent dat elke leerling **beloftevol** is en alle leerkansen verdient. Die leerling is **uniek als persoon** maar ook **verbonden** met de klas, de school en de bredere samenleving. Scholen zijn **gastvrije plaatsen** waar leerlingen en leraren elkaar ontmoeten in diverse contexten. De leraar vormt zijn leerlingen vanuit een **genereuze** attitude, hij geeft om zijn leerlingen en hij houdt van zijn vak. Hij durft af en toe de gebaande paden verlaten en stimuleert de **verbeelding en creativiteit** van leerlingen. Zo zaait hij door zijn onderwijs de kiemen van een hoopvolle, **meer duurzame en meer rechtvaardige wereld**.
- Leraren vormen leerlingen door middel van leerinhouden die we groeperen in negen **vormingscomponenten**. De aaneengesloten cirkel van vormingscomponenten wijst erop dat vorming een geheel is en zich niet in schijfjes laat verdelen. Je kan onmogelijk over taal spreken zonder over cultuur bezig te zijn; wetenschap en techniek hebben een band met economie, wiskunde, geschiedenis ... Dwarsverbanden doorheen de vakken zijn belangrijk. De vormingscirkel vormt dan ook een dynamisch geheel van elkaar voortdurend beïnvloedende en versterkende componenten.
- Vorming is voor een leraar nooit te herleiden tot een cognitieve overdracht van inhouden. Zijn meesterschap en passie brengt een leraar ertoe om voor iedere leerling de juiste woorden en gebaren te zoeken om **de wereld te ontsluiten**. Hij introduceert leerlingen in de wereld waarvan hij houdt. Een leraar zorgt er bijvoorbeeld voor dat leerlingen kunnen worden gegrepen door de cultuur van het Frans of door het ambacht van een metselaar. Hij initieert leerlingen in een wereld en probeert hen zover te brengen dat ze er hun eigen weg in kunnen vinden.
- Een leraar vormt leerlingen als **individuele leraar**, maar werkt ook binnen **lerarenteams** en binnen een **beleid van de school**. Het Gemeenschappelijk funderend leerplan helpt daartoe. Het zorgt voor het fundament van heel de vorming dat gerealiseerd wordt in vakken, in projecten, in schoolbrede initiatieven of in een specifieke schoolcultuur.
- De uiteindelijke bedoeling is om **alle leerlingen** kwaliteitsvol te vormen. Leerlingen zijn dan ook het hart van de vormingscirkel, zij zijn het op wie we inzetten. Zij dragen onze hoop mee: de nieuwe generatie die een meer duurzame en meer rechtvaardige wereld zal creëren.



### 1.3 Ruimte voor leraren(teams) en scholen

De leraar als professional, als meester in zijn vak krijgt vrijheid om samen met zijn collega's vanuit de leerplannen aan de slag te gaan. Hij kan eigen accenten leggen en differentiëren vanuit zijn passie, expertise, het pedagogisch project van de school en de beginsituatie van zijn leerlingen.

De leerplandoelen zijn noch chronologisch, noch hiërarchisch geordend. Ze laten ruimte aan het lerarenteam en de individuele leraar om te bepalen welke leerplandoelen op welk moment worden samengenomen, om didactische werkvormen te kiezen, contexten te bepalen, eigen leerlijnen op te bouwen, vakoverschrijdend te werken, flexibel om te gaan met een indicatie van onderwijstijd.

### 1.4 Differentiatie

Om optimale leerkansen te bieden is [differentiëren](#) van belang in alle leerlingengroepen. Leerlingen voor wie dit leerplan is bestemd, behoren immers wel tot dezelfde doelgroep, maar bevinden zich niet noodzakelijk in dezelfde beginsituatie. Zij hebben een niet te onderschatten – maar soms sterk verschillende – bagage mee vanuit de onderliggende graad, de thuissituatie en vormen van informeel leren. Het is belangrijk om zicht te krijgen op die aanwezige kennis en vaardigheden en vanuit dat gegeven, soms gedifferentieerd, verder te bouwen. Positief en planmatig omgaan met verschillen tussen leerlingen verhoogt de motivatie, het welbevinden en de leerwinst voor elke leerling.

De leerplannen bieden kansen om te differentiëren door te verdiepen en te verbreden en door de leeromgeving aan te passen. Ze nodigen ook uit om te differentiëren in evaluatie.

#### *Differentiatie door te verdiepen en te verbreden*

Sommige leerlingen denken meer conceptueel en abstract. Andere leerlingen komen vanuit een meer concrete benadering sneller tot inzichtelijk denken. Variëren in abstractie spreekt leerlingen aan op hun capaciteiten en daagt hen uit om van daaruit te groeien.

Daarnaast bieden leerplannen kansen om de complexiteit van leerinhouden aan te passen. Dat kan door een complexere situatie te schetsen, een minder ingewikkelde bewerking of handeling voor te stellen, of door meer kennis of vaardigheden aan te bieden om leerlingen uit te dagen.

De ene context kan betekenisvol zijn voor een leerlingengroep, terwijl een andere context dan weer betekenisvoller kan zijn voor een andere leerlingengroep. Leerinhouden in verschillende contexten aanbrenge biedt kansen om leerlingen aan te spreken op hun interesses en daagt hen tegelijk uit om andere interesses te verkennen en zo hun horizon te verruimen.

In 'extra' wenken bij de leerplandoelen en in beperkte mate ook via keuzeleerplandoelen bieden we je inspiratie om te differentiëren door te verdiepen en te verbreden.

#### *Differentiatie door de leeromgeving aan te passen*

Doordachte variatie in werkvormen (groepswerk, individueel, auditief, visueel, actief ...) vergroot de kans dat leerdoelen worden gerealiseerd door alle leerlingen. Het helpt hen bovendien ontdekken welke manieren van leren en informatie verwerken best bij hen passen.

De ene leerling kan snel of zelfstandig werken, de andere heeft meer tijd of begeleiding nodig. Variëren in de mate van ondersteuning, gericht aanbieden van hulpmiddelen (voorbeelden, schrijfkaders, stappenplannen ...) en meer of minder tijd geven, daagt leerlingen uit op hun niveau en tempo.

Leerlingen op hun niveau en vanuit eigen interesses laten werken kan door te differentiëren in product, bijvoorbeeld door leerlingen te laten kiezen tussen opdrachten die leiden tot verschillende eindproducten.

Het samenstellen van groepen kan een effectieve manier zijn om te differentiëren. Rekening houden met verschil in leerdoelen en leerlingenkenmerken laat leerlingen toe van en met elkaar te leren.

Technologie kan al die vormen van differentiatie ondersteunen. Zo kunnen leerlingen op hun maat werken met digitale leermiddelen zoals educatieve software of online oefenprogramma's.

#### *Differentiatie in evaluatie*

Tenslotte laten de leerplannen toe te differentiëren in [evaluatie](#) en feedback. Evalueren is beoordelen om te waarderen, krachtiger te maken en te sturen.

Na de afronding van een lessenreeks of na een langere periode gaan leraren door middel van summatieve evaluatie na waar leerlingen staan. De keuze van een evaluatie- en feedbackvorm is afhankelijk van de vooropgestelde doelen.



Formatieve evaluatie is geïntegreerd in het leerproces en gaat uit van een actieve betrokkenheid van leraar en leerling. Het zet leerlingen aan het denken over hun vorderingen en laat leraren toe om tijdens het leerproces effectieve feedback te geven. Door middel van formatieve evaluatie krijgen leraren een goed zicht op het leerproces van leerlingen zodat ze het verder gericht en waar nodig kunnen bijsturen. Het is bovendien een rijke bron voor leraren om te reflecteren over de eigen onderwijspraktijk en de eigen pedagogisch-didactische aanpak bij te sturen.

## 1.5 Opbouw van leerplannen

Elk leerplan is opgebouwd volgens een vaste structuur. Alle onderdelen maken inherent deel uit van het leerplan. Schoolbesturen van Katholiek Onderwijs Vlaanderen die de leerplannen gebruiken, verbinden zich tot de realisatie van het gehele leerplan.

De **inleiding** licht het leerplanconcept toe en gaat dieper in op de visie op vorming, de ruimte voor leraren(teams) en scholen en de mogelijkheden tot differentiatie.

De **situering** geeft aan waarop het leerplan is gebaseerd en beschrijft de samenhang binnen de graad en met de onderliggende graad, en de plaats in de lessentabel.

In de **pedagogisch-didactische duiding** komen de inbedding in het vormingsconcept, de krachtlijnen, de opbouw, de leerlijnen, de aandachtspunten met o.m. nieuwe accenten van het leerplan aan bod.

De **leerplandoelen** zijn helder geformuleerd en geven aan wat van leerlingen wordt verwacht. Waar relevant geeft een opsomming of een afbakening (★) aan wat bij de realisatie van het leerplandoel aan bod moet komen. Ook pop-ups bevatten informatie die noodzakelijk is bij de realisatie van het leerplandoel. De leerplandoelen zijn gebaseerd op de minimumdoelen van de basisvorming, de cesuurdoelen of de doelen die leiden naar een beroepskwalificatie. Indien een leerplandoel verder gaat, vind je een '+' bij het nummer van het leerplandoel. Al die leerplandoelen zijn verplicht te realiseren. In een aantal gevallen zijn keuzedoelen opgenomen; die leerplandoelen zijn weergegeven in een grijze kleur en het nummer van het leerplandoel wordt voorafgegaan door 'K'.

De leerplandoelen zijn ingedeeld in een aantal rubrieken. Bovenaan elke rubriek vind je de relevante minimumdoelen van de basisvorming, de cesuurdoelen en/of doelen die leiden naar een of meer beroepskwalificaties, afhankelijk van de finaliteit. Als leraar hoef je je die taal niet eigen te maken. Het volstaat dat je de leerplandoelen realiseert zoals opgenomen in het leerplan.

Waar relevant wordt de samenhang met andere leerplannen in dezelfde graad aangegeven, evenals de samenhang met de onderliggende graad.

'Duiding' bij een leerplandoel bevat een noodzakelijke toelichting bij het doel. In pedagogisch-didactische wenken vinden leraren inspiratie om met het leerplandoel aan de slag te gaan. Een rubriek 'extra' bij een leerplandoel biedt leraren inspiratie om verder te gaan dan wat het leerplandoel minimaal vraagt.

De **basisuitrusting** geeft aan welke materiële uitrusting vereist is om de leerplandoelen te kunnen realiseren.

Het **glossarium** bevat een overzicht van handelingswerkwoorden die in alle leerplannen van de graad als synoniem van elkaar worden gebruikt of meer toelichting nodig hebben.

De **concordantie** geeft aan welke leerplandoelen gerelateerd zijn aan bepaalde minimumdoelen, cesuurdoelen of doelen die leiden naar een of meer beroepskwalificaties.

## 2 Situering

### 2.1 Samenhang in de tweede graad

#### 2.1.1 Samenhang binnen de studierichting Medewerker kamerdienst

De specifieke vorming wint aan betekenis als ze in samenhang met doelen uit de algemene vorming wordt gerealiseerd. Bij de beschrijving van de leerplandoelen worden enkele suggesties gedaan. We denken aan doelen uit het Gemeenschappelijk funderend leerplan in functie van teamwork, doelen uit het leerplan Nederlands met betrekking tot communicatie met de gast, doelen uit het leerplan Natuurwetenschappen bij het bespreken van de werking van onderhoudsproducten ...

#### 2.1.2 Samenhang met andere leerplannen binnen de finaliteit

Deze studierichting situeert zich in het domein Voeding en horeca, maar heeft een verwantschap met de studierichting Schoonmaker in het domein Maatschappij en welzijn. Doelen met betrekking tot de ontbijtdienst sluiten eerder aan bij de studierichtingen Medewerker fastfood en Hulpkelner.

### 2.2 Plaats in de lessentabel

Het leerplan is gebaseerd op minimumdoelen van de basisvorming en doelen die leiden naar de beroepskwalificatie medewerker kamerdienst. Het is bestemd voor volgende studierichtingen: Medewerker kamerdienst duaal, Aanloop medewerker kamerdienst duaal\*, Aanloop Maatschappij en welzijn duaal\* en Aanloop horeca\* (\* afhankelijk van de invulling van de schoolcomponent en de aanloopcomponent).

Het leerplan is gericht op 24 uren per schooljaar. De school bepaalt zelf hoe ze de diverse rubrieken in dat aantal uren aan bod laat komen.

Het geheel van de algemene en specifieke vorming in elke studierichting vind je terug op de [PRO-pagina](#) met alle vakken en leerplannen die gelden per studierichting.

## 3 Pedagogisch-didactische duiding

### 3.1 Medewerker kamerdienst en het vormingsconcept

Bij het uitvoeren van de activiteiten als medewerker kamerdienst komen heel wat aspecten van **sociale vorming** aan bod. Relationele en communicatieve vaardigheden vormen een belangrijke bijdrage in het professionele contact met de gast. Daarbij wordt niet alleen aandacht besteed aan de functionele kant van de werkzaamheden. In veel situaties kan het contact met de klant ook een warme en persoonlijke dimensie krijgen die leidt tot wederzijdse voldoening.

In het verlengde daarvan is **talige vorming** onontbeerlijk. De leerling kan in contact komen met mensen van verschillende nationaliteiten. Dat kan zowel bij klanten als bij de collega's het geval zijn. De leerlingen leren zich niet alleen correct uit te drukken in het Nederlands, maar ook in een andere taal. Het gaat om het groeien in de vaardigheden om talen te beheersen, maar ook om de globale houding waarbij men zoekt naar mogelijkheden om zich verstaanbaar te maken.



De functie vereist ook een ruime **technische bagage**. Het vergt technische vaardigheden om de materialen en apparatuur optimaal te gebruiken, de juiste schoonmaakproducten te selecteren en correct te gebruiken, een stijlvolle bediening van het ontbijt uit te voeren, het linnen zorgvuldig te behandelen ...

Bij het uitvoeren van de verschillende taken van een medewerker kamerdienst kunnen de wegwijzers duurzaamheid, kwetsbaarheid, generositeit en gastvrijheid de richting aangeven.

**Duurzaamheid** hoeft niet enkel te verwijzen naar schoonmaakmaterialen en -producten die het milieu respecteren. Je kan dat ook ruimer zien: een goede ergonomische werkhouding, zorgvuldig omspringen met materiaal, een goede werksfeer ... dragen eveneens bij tot duurzaamheid.

De contexten waarin een medewerker kamerdienst kan terecht komen is heel divers: veelal komen verschillende leeftijden, talen, culturen samen. Leerlingen worden uitgedaagd om in die diversiteit **generoos** te zijn ten opzichte van de andere. Vanuit een **gastvrije houding** staat de leerling open voor een diversiteit van culturen en voedingsvoorkeuren. In die zin kan je etiquette zien als cultuurgebonden beleefdheidsregels en omgangsvormen. Via een correcte communicatie en respectvolle houding maakt de leerling verbinding met de gast en wordt gastvrijheid concreet.

Doordat de medewerker kamerdienst binnentreedt in de beslotenheid van een kamer of verblijf, zal de leerling ook moeten kunnen omgaan met **kwetsbaarheid**. Leerlingen moeten daarin worden gevormd zodat ze hiermee kunnen omgaan.

Uit die vormingscomponenten en wegwijzers zijn de krachtlijnen van het leerplan ontstaan.

## 3.2 Krachtlijnen

### *Overkoepelende vaardigheden*

De leerlingen situeren de functie van medewerker kamerdienst, werken hygiënisch, arbeidsveilig methodisch. Ze vervullen administratieve formaliteiten en organiseren hun werkvoorraad. Ze houden rekening met de voedingswaarde en gezondheid.

Het betreft meer algemene doelen die regelmatig aan bod komen bij het uitvoeren van de verschillende taken. Het is belangrijk om ze steeds in samenhang met andere vaardigheden aan te brengen.

### *Schoonmaakvaardigheden*

De leerlingen verwerven basiscompetenties bij het schoonmaken. Dat houdt in: het selecteren van schoonmaakproducten, het gebruiken en onderhouden van schoonmaakmateriaal, het toepassen van de juiste technieken en het behandelen van afval.

### *Technieken met betrekking tot de kamerdienst*

In de kamerdienst komen specifieke doelen aan bod zoals het opmaken van bedden, het opnieuw inrichten van de kamer of gemeenschappelijke ruimtes.

### *Technieken met betrekking tot de linnendienst*

Naast het verzamelen, sorteren en verdelen van linnen en wasgoed verwerven leerlingen vaardigheden in het reinigen, onderhouden en strijken.

### *Vaardigheden bij de dienst van het ontbijt*

De leerlingen bereiden de ontbijtdienst voor en passen technieken toe bij het verzorgen van het ontbijt in de zaal of op de kamer. Ze hebben aandacht voor gezonde voeding.

### 3.3 Opbouw

Het leerplan is ingedeeld volgens de hierboven vermelde krachtlijnen.

Dit leerplan biedt de ruimte om zelf keuzes te maken in het clusteren van doelen en zo tot dwarsverbanden te komen. Het is niet de bedoeling om de doelen in chronologische volgorde af te werken. Maak daarover afspraken binnen de vakgroep zodat er een horizontale en verticale afstemming is.

### 3.4 Leerlijnen

#### 3.4.1 Samenhang in de 2<sup>de</sup> graad

Een aantal leerplandoelen kan je in samenhang realiseren met je collega van de algemene vorming waardoor ze meer betekenis krijgen.

We denken aan:

- efficiënt en respectvol samenwerken (I-II-III-GFL LPD 6);
- vervullen van administratieve formaliteiten (II-Ned-a LPD 3);
- toepassen van communicatieve en sociale vaardigheden (II-Ned-a LPD 5, 9; II-Eng-a LPD 3, 4; II-Fra-a LPD 3, 4);
- opnemen van de bestelling en het toepassen van verkooptechnieken (II-Ned-a LPD 5,9; II-Eng-a LPD 3, 4; II-Fra-a LPD 3, 4);
- kiezen van schoonmaaktproducten (II-Mavo-a LPD 14, 16).

#### 3.4.2 Samenhang met de 3<sup>de</sup> graad

De studierichting Medewerker kamerdienst bereidt leerlingen inhoudelijk voor op een aantal elementen van de studierichting Assistentie in wonen, zorg en welzijn in de 3<sup>de</sup> graad. De studierichting Medewerker kamerdienst werd ingevuld vanuit de context Voeding en horeca, in de vervolgopleiding Assistentie in wonen, zorg en welzijn worden de doelen benaderd vanuit het perspectief zorg en welzijn. Bijkomend worden in deze vervolgopleiding competenties van de beroepskwalificatie huishoudhulp en logistiek assistent gerealiseerd.

### 3.5 Aandachtspunten

Dit leerplan is opgemaakt voor een duale studierichting. Dat betekent dat de leerplandoelen in nauwe samenwerking met de mentor op de leerwerkplek moeten worden gerealiseerd. Dat gebeurt onder meer via een opleidingsplan. Het is een communicatiemiddel om duidelijke afspraken te maken over de inhoud, de taakverdeling en planning van de opleiding en wordt op maat van de beginsituatie van de leerling uitgewerkt.

De medewerker kamerdienst staat in voor de schoonmaak, de orde en het onderhoud van kamers en gemeenschappelijke ruimtes, werkt mee aan het opdienen van het ontbijt en het onderhoud van het linnen en wasgoed, teneinde de gast een hygiënisch en comfortabel verblijf te bieden.

De contexten waarin je die doelen kan aanreiken zijn zeer divers. De beroepskwalificatie 'medewerker kamerdienst' waarop deze opleiding gebaseerd is, beoogt in de eerste plaats logiesverstrekkende bedrijven en toeristische organisaties. Hierbinnen is er een grote diversiteit (bv. hotels met verschillende comfortnormen, bed & breakfast, vakantieoord, camping, zorghotel, residentieel verblijf zoals een aparthotel, logies op een schip of trein, maar die context kan zeker worden uitgebreid naar al dan niet



tijdelijke woonverblijven in zorginstellingen zoals ziekenhuizen, woon- en zorgcentra, revalidatiecentra, assistentiewoningen ...

In de meeste gevallen is de medewerker kamerdienst vast in dienst, maar logiesverstreckende bedrijven schakelen meer en meer externe firma's in voor het onderhoud van de kamers. Het wassen en strijken van linnen en wasgoed wordt vaak (volledig of gedeeltelijk) uitbesteed. Het assisteren bij de ontbijtdienst hoort niet steeds bij het standaard takenpakket van de medewerker kamerdienst en wordt vaak opgenomen door een bedieningsmedewerker.

Vaak komt de medewerker kamerdienst terecht in een divers team waar – vooral in grotere bedrijven - verschillende talen worden gesproken. De doelen op het vlak van teamwork en communicatie met teamleden verdienen daarom speciale aandacht.

De medewerker kamerdienst zal omwille van risico's op grensoverschrijdend gedrag steeds onder begeleiding de gastenkamer betreden. Bij de andere leerplandoelen zal men streven naar een zekere zelfstandigheid, maar een toezicht (op afstand) blijft noodzakelijk.

De werkomstandigheden waarin de leerling zal worden tewerkgesteld, verdient bijzondere aandacht: de leerling kan worden ingeschakeld in verschillende diensten: doorlopend, ochtend en avondshift, in week, weekend, feestdagen. Dat vereist een flexibele houding. Bovendien zijn de taken fysiek belastend en zullen leerlingen moeten kunnen omgaan met een hoog werkvolume en -druk.

Het maatschappelijk aanzien van het beroep van medewerker kamerdienst is niet zo hoog ondanks het feit dat heel wat competenties noodzakelijk zijn om die taken uit te voeren en die job een belangrijke schakel is in de dienstverlening. Alhoewel de nood aan kwaliteitsvolle medewerkers kamerdienst groot is, worstelen de beoefenaars vaak met een laag zelfbeeld of dichten ze zichzelf geen hoge maatschappelijke waarde toe. In het aanleren van de verschillende competenties zal je daarom steeds aandacht besteden aan een positief zelfwaardegevoel. Dat kan je realiseren door het versterken van het teamwork, het positief bekrachtigen van goede praktijkvoorbeelden (bv. affichering team van de week).

Het leerplan bestaat uit leerplandoelen waarin kennis, inzichten, vaardigheden al dan niet samen aan bod komen. Technische vorming en praktische vorming gaan hand in hand en spelen op elkaar in. Zo kunnen kenniselementen aan bod komen in de praktijk bij het inoefenen van technische vaardigheden. De klemtoon ligt steeds op het uitvoeren (vanuit het concreet toepassen inzichten bijbrengen).

In de studierichtingen in Voeding en horeca besteden we extra aandacht aan de ontwikkeling van soft skills. De wegwijzers (zie 3.1) zijn daarvoor richtinggevend. In een aantal leerplandoelen zijn deze expliciet opgenomen, bv. afspraken binnen de organisatie naleven (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**) en respectvol samenwerken (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**), in andere gevallen zijn ze opgenomen in de wenken (bv. gastvrijheid, relationele en communicatieve vaardigheden, flexibel omgaan met wisselende situaties ...).

Via die soft skills kan je werken aan een attitudevorming. Maak ze concreet in waarneembaar gedrag zodat ze evalueerbaar zijn. Ook op dat vlak zijn er verbindingen met het Gemeenschappelijk funderend leerplan.

Je kan heel wat digitale competenties inzetten met behulp van standaard kantoorsoftware (tekstverwerker, rekenblad, presentatie ...). Ook het gebruik van specifieke software die wordt gebruikt bij planning, voorraadadministratie, registratie defecten ... krijgt aandacht in dit leerplan.

## 3.6 Leerplanpagina



Wil je als gebruiker van dit leerplan op de hoogte blijven van inspirerend materiaal, achtergrond, professionalisering en lerarennetwerken, surf dan naar de [leerplanpagina](#).

## 4 Leerplandoelen

### 4.1 Overkoepelende vaardigheden

#### Minimumdoelen, cesuurdoelen of doelen die leiden naar BK

#### LPD 1 + De leerlingen situeren de functie van medewerker kamerdienst.

Wenk: Je kan verschillende contexten verkennen waarin een leerling met deze opleiding terecht kan. Deze contexten zijn zeer divers: bv. hotels met verschillende comfortnormen (en de verschillende soorten kamers), bed & breakfast, vakantieoord, camping, zorghotel, aparthotel, mobiel logies (boot of trein), residentieel verblijf, zorginstelling ...

Wenk: Je kan aan de hand van de comfortclassificatie van logiesverstrekkende bedrijven door Toerisme Vlaanderen logiesverstrekkende bedrijven verkennen en je richten naar de verschillende soorten kamers met hun specifieke inrichting. Je kan via een bedrijfsbezoek leerlingen laten kennismaken met de verschillende contexten waarin ze binnen deze studierichting terecht kunnen komen.

Wenk: Je kan voor een logiesverstrekkend bedrijf volgende zaken verkennen:

- Wat is het takenpakket van de medewerker kamerdienst?
- Wat is de plaats van een medewerker kamerdienst binnen de organisatie?
- Welke andere functies tref je hier aan (met hun specifieke benamingen: gouvernante, floor supervisor, housekeeping ...)?
- Wat zijn de arbeidsomstandigheden?
- Wat is het typische voorkomen en kledij van het personeel?
- Welke uitstraling wordt beoogd? Tot welke doelgroep richt het bedrijf zich? Welke beleving streeft men na?
- Organisatie van soorten kamers, indeling van het gebouw, grondplan ...?

Wenk: Je kan leerlingen hun werkplek laten voorstellen voor de klas en onderling laten vergelijken aan de hand van enkele criteria.

#### LPD 2 De leerlingen handelen hygiënisch bij het uitvoeren van verschillende taken.



- Wenk: Je kan het belang van persoonlijke hygiëne en een verzorgd voorkomen bij het uitvoeren van de werkzaamheden onderstrepen. Je kan leerlingen de aandachtspunten in het schoolreglement laten vergelijken met de eisen in een professionele context. Je besteedt best aandacht aan het belang van handhygiëne, lichaamshygiëne, het dragen van gepaste (beschermings)kledij conform de taakuitvoering, verzorgd kapsel en schoeisel. Je kan de leerlingen ook laten ontdekken welke verschillende afspraken er zijn tussen de verschillende bedrijven.
- Wenk: Je kan de leerlingen hygiënisch en ordelijk leren omgaan met de werkomgeving. Alhoewel het er vaak mee samenvalt, staat het los van de basisprincipes van het schoonmaken op zich. Het gaat om een algemene houding wat hygiëne betreft.
- Wenk: Je kan leerlingen algemene hygiëneregels bijbrengen met een onderscheid tussen [schoonmaken](#), [ontsmetten](#) en [steriliseren](#).
- Wenk: Je kan leerlingen laten kennis maken met richtlijnen of adviezen en protocollen die o.m. de sectororganisatie voorschrijft ter preventie van allergieën of beroepsziekten.
- Wenk: Je kan leerlingen actuele en vakspecifieke bronnen en richtlijnen laten ontdekken en leren hoe ze te gebruiken.
- Wenk: Je kan wijzen op het belang van hygiëne en orde in een bredere context.. Daarbij komen het effect van hygiëne en een schone omgeving op gezondheid en welbevinden aan bod.

### **LPD 3 De leerlingen respecteren basisveiligheidsregels bij gebruik van materiaal en (schoonmaak)producten en handelen ergonomisch.**

- Wenk: Je kan leerlingen laten kennis maken met alle facetten van een veilige werkomgeving. Daarbij komt de infrastructuur aan bod, maar ook de elektrische apparaten, de te gebruiken schoonmaakproducten en de collectieve beschermingsmiddelen (CBM). Je kan dat bespreken aan de hand van concrete situaties bv. gladde en natte vloeren, hinderende emmers, ladders, vochtige handen bij het gebruik van elektrische toestellen, het veilig vullen van een linnenkar ...
- Wenk: Leerlingen maken, om gezondheidsrisico's voor zichzelf te beperken, gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) zoals gepaste handschoenen, mondmasker en beschermbril en dat als de handeling dat vereist.
- Wenk: Je kan vertrekken van de persoonlijke veiligheid van de gast: afsluiten van de kamer en andere ruimtes, toezicht op onbevoegde personen, gebruik van loper of badge ...
- Wenk: Je kan de brandveiligheidsprocedure en het evacuatieplan bespreken en de belangrijkste pictogrammen laten verklaren. Je kan leerlingen wijzen op het belang van het vrijhouden van gangen, trap en nooduitgang.
- Wenk: De basisprincipes van levensreddend handelen kunnen aan bod komen: eenvoudige EHBO-handelingen bij snijwonden, brandwonden, verstikking ... De klemtoon ligt op het gepast reageren: rustig blijven, verantwoordelijke verwittigen, eenvoudige hulp bieden.  
Je kan dat in het begin van het schooljaar of tijdens een 'veiligheidsweek'

bespreken aan de hand van een didactische affiche, demonstratie door een Rode Kruis medewerker, ... en dat opnemen in de leidraad praktijk.

#### **LPD 4 De leerlingen handelen volgens ergonomische principes bij het uitvoeren van opdrachten, rekening houdend met (eigen) comfort en welbevinden.**

Wenk: Dit doel impliceert basisinzicht in het bewegingsstelsel. In functie van preventie kan je denken aan anatomische aspecten van de lichaamsdelen die risicovol kunnen worden belast.

Wenk: Het aanleren van de juiste technieken met bijzondere aandacht voor ergonomie voorkomt beroepsziekten. Denk aan het ergonomisch opmaken van een bed, het toepassen van de juiste hef- en tiltechnieken, een correcte houding tijdens het opdienen, het wringen van doek of dweil ...

Wenk: Je kan met de leerlingen de werkomgeving analyseren (bv. hoogte werktafel, gebruik van toestellen of materiaal ...) en hen stimuleren om elkaar op foute houding of werkwijze aan te spreken.

Wenk: Je kan met leerlingen op zoek gaan naar het effect van ergonomisch werken op o.m. ziekte en de gevolgen ervan. Je kan de motivatie van leerlingen verhogen door gezondheidseffecten en de financiële implicaties hiervan te duiden.

#### **LPD 5 De leerlingen handelen methodisch en kwaliteitsbewust door het voorbereiden, plannen, uitvoeren en evalueren van een opdracht met behulp van een stappenplan.**

Wenk: Je kan leerlingen een checklist of stappenplan aanreiken om een opdracht vlot te laten verlopen. Besteed vooral aandacht aan de structuur, het tempo, de efficiëntie en de logica die in het geheel zit alsook het op de juiste plaats terugzetten van materiaal na de taak. Ook de economische component van het plan kan daaraan worden gekoppeld. Het stappenplan kan verschillend zijn naargelang de opdracht of context, maar de methodiek is dezelfde.

Wenk: Alhoewel methodisch handelen belangrijk is, kan je extra aandacht besteden aan de nazorg van de opdracht (controleren, bijsturen en evalueren). Daarbij is het concrete resultaat en welke criteria voorop staan van belang.

Wenk: Kwaliteitsvol werken uit zich in zorgvuldig werken, aandacht voor details, het eigen werk controleren op fouten, het voortdurend reflecteren en zich bijsturen met het oog op het bereiken van de verwachte kwaliteit. Je kan dat zowel op het niveau van het proces als op het eindproduct nastreven en kan als onderliggend doel worden opgenomen in heel wat leerplandoelen.

Wenk: Je kan aan de hand van uitgeschreven procedures op het werk of op school (bv. reinigingsplan, procedure gevonden voorwerpen ...) het methodisch handelen concreet maken. Bij wijze van verdieping kan je de leerling zelfstandig de werkvolgorde van de opgelegde taken laten opstellen.

Wenk: Je kan met de leerlingen gangbare administratieve handelingen van de leerwerkplek bespreken en laten uitvoeren: aftekenen van blad wanneer werkzaamheden vervuld werden, controledocumenten, bestellingen plaatsen, aanduiden van de gepoetste kamers, bijhouden van voorraad- of inventarislijsten, voorraadtekorten signaleren, registreren van ontbijten ....



Je kan daarvoor voorbeelden van sectoreigen software gebruiken.

## **LPD 6 De leerlingen passen communicatieve en sociale vaardigheden toe in functie van een respectvolle omgang met gasten, collega's en leidinggevenden.**

- ★ Principes van gastvriendelijkheid, interculturele gebruiken, etiquette; courante vaktermen in Frans en Engels

Wenk: Je kan leerlingen relationele en communicatieve vaardigheden aanleren volgens de principes van gastvriendelijkheid, interculturele gebruiken en etiquette. Hierbij kan je meer specifiek inzetten op gesprekstechnieken: het aanknopen van een gesprek, maar dat ook onderhouden en het beëindigen (in functie van efficiëntie). Benadruk ook het belang van non-verbale communicatie. Je kan die principes toepassen bij het uitvoeren van de verschillende deeltaken: het zich gastvriendelijk toegang verschaffen tot de kamer, het schoonmaken van de gemeenschappelijke ruimtes, de ontbijtdienst ...

Denk ook aan discreet omgaan met informatie, het integer handelen, respect voor de privacy van de gast, uitvoeren van de werkzaamheden zonder te storen.

Wenk: Het betreden van de kamer houdt mogelijke risico's in waarbij de integriteit van de leerlingen in gevaar kan komen (verhoogd risico op grensoverschrijdend gedrag bv. ongewenste intimiteiten, verbale agressie, pesterij ...). Het is daarom belangrijk om hen hierop voor te bereiden en een aantal situaties te bespreken zodat ze daarin weerbaar worden. Je kan de leerlingen wijzen op het bestaan van een meldingsprocedure, een vertrouwenspersoon op het werk. Daarnaast zullen minderjarigen steeds onder begeleiding de kamer betreden.

Wenk: Je kan leerlingen laten kennis maken met de deontologische code van het bedrijf of sector en de concretisering ervan met hen opnemen. Daarbij zal een discrete opstelling aandacht krijgen.

Wenk: Je kan de leerlingen het belang van functionele contacten bij de 'beleving van het verblijf' laten omschrijven. Denk bv. aan het informeren van de gast over de hoteldiensten, uitleg geven over de werking van een apparaat ... De medewerker kamerdienst kan op die manier een rol spelen in het welbevinden van de gast. De leerlingen zoeken een gepast evenwicht tussen aandacht en persoonlijk contact met de gast en het efficiënt uitvoeren van opdrachten zodat een kwaliteitsvolle dienstverlening gewaarborgd is. Een belangrijke vaardigheid inzake is actief luisteren.

Wenk: De leerlingen hebben bij het toepassen van communicatieve en sociale vaardigheden aandacht voor diversiteit. Die diversiteit uit zich zowel bij gasten als bij collega's, maar ook op het vlak van leeftijd, interculturele gebruiken, nationaliteit, taal ....

Wenk: Je kan leerlingen stimuleren om positief, correct en creatief Nederland te gebruiken. Ze gebruiken vakjargon (zowel in Nederlands, Engels en Frans) eigen aan de sector. Je kan leerlingen de opdracht geven om de gebruikte termen op de leerwerkplek in kaart te brengen en verklaren.

Je kan in samenhang met moderne talen ook communicatie in een andere taal stimuleren. Het accent kan liggen op korte conversaties om zich later bij anderstalige gasten voldoende te kunnen uitdrukken zodat de werkzaamheden vlot kunnen verlopen. Je kan vooral inzetten op functionele

communicatietechnieken.

## **LPD 7 De leerlingen werken in teamverband met het oog op een kwaliteitsvolle dienstverlening.**

Wenk: Je kan sociale en communicatieve vaardigheden die werden ingeoeffend of aangeleerd (LPD 6) hier verder concretiseren en gebruiken bij het werken in teamverband, groepswork, verschillende rollen opnemen, samenwerken met andere diensten (receptie, technische dienst, food en beverage) ...

Wenk: Je kan leerlingen laten kennis maken met groepen, rollen en posities. Ze leren overleggen in functie van hun werkzaamheden en kunnen bij het verdelen van taken rekening houden met elkaars mogelijkheden. Je kan leerlingen aanzetten tot zelfreflectie: wat is mijn rol en verantwoordelijkheid in het team? Hoe kan ik bijdragen tot een goede teamsfeer? Hoe kunnen we als team efficiënt samenwerken? Een teamoverleg na de (praktijk)les, ondersteund door een peerevaluatie kan hiertoe bijdragen.

Wenk: Je kan leerlingen laten kennis maken met afspraken en procedures die in een organisatie gelden. Ook de afspraken die in de school gelden en die deels kunnen afwijken van wat voorzien is in ondernemingen of een thuissituatie kunnen aan bod komen. Je kan verschillen tussen afspraken op school en afspraken in een professionele context laten verkennen.

Wenk: De leerlingen leren zich flexibel opstellen bij gewijzigde omstandigheden: snel wisselen van taken zodat het gemeenschappelijk doel wordt bereikt.

## **LPD 8 + De leerlingen vervullen administratieve formaliteiten eigen aan de opdracht.**

Wenk: Je kan met de leerling de gangbare administratieve handelingen van de leerwerkplek bespreken en laten uitvoeren: aftekenen van blad wanneer werkzaamheden vervuld werden, controledocumenten, bestellingen plaatsen, aanduiden van de geïmpeete kamers, bijhouden van voorraad- of inventarislijsten, voorraadtekorten signaleren, registreren van ontbijten ....  
Je kan daarvoor voorbeelden van sectoreigen software gebruiken.

Wenk: De administratie rond de eigen tewerkstelling kan ook aan bod komen.

Wenk: Je kan aandacht besteden aan het belang van die administratie en niet enkel blijven staan bij het functionele karakter van die taak.

## **LPD 9 De leerlingen organiseren, controleren en vullen de werkvoorraad aan.**

Wenk: Je kan dit leerplandoel realiseren bij het aanvullen, controleren en op orde houden van de huishoudkar of linnenkar. Daarnaast zal dat zeker ook aan bod komen bij de linnendienst (het klasseren van het linnen in de voorraad), het bijhouden van de voorraad van de schoonmaakproducten en -materiaal, het aanvullen van de ontbijtbuffer voorraad, het controleren van de binnengekomen bestellingen ...

Wenk: Je kan leerlingen het belang van een goed georganiseerde en beheerde werkvoorraad laten verklaren. Enkele principes van klasseren (volgens hygiëne-kleurcode, grootte, toepassing, FIFO en FEFO ...) kunnen worden besproken.



Wenk: De leerlingen melden tekorten volgens de afgesproken procedure.

## 4.2 Schoonmaakvaardigheden

### Minimumdoelen, cesuurdoelen of doelen die leiden naar BK

#### LPD 10 De leerlingen kiezen schoonmaakproducten op basis van de samenstelling, werking, effecten, risico's en duurzaamheid.

Wenk: Je kan leerlingen de werking en het effect van een schoonmaakproduct aanleren. Daarbij zijn de samenstelling van het vuil (zoals vet, kalk, stof ...), de eigenschap van het vuil (losliggend of aangehecht, zichtbaar of onzichtbaar, organisch of anorganisch ...), maar ook het materiaal waarop het vuil zich bevindt van belang. Daarnaast zal ook het uiteindelijke doel de keuze van het product bepalen: reinigen en ontsmetten.

Wenk: Je kan de werking en het effect van schoonmaakproducten verduidelijken met behulp van de [Sinnercirkel](#). Daarbij kan je aandacht besteden aan de hoeveelheid die men van een schoonmaakproduct zal gebruiken (dosering) om een correct resultaat te bereiken.

Wenk: Aan de hand van het etiket of de productfiche van onderhoudsproducten kan je de samenstelling, werking, effect en risico met de leerlingen bestuderen.

Wenk: De leerlingen leren dat water een verschil in hardheid heeft en wat het belang van de temperatuur is. Je kan ze ook laten kennis maken met de chemische samenstelling in functie van eigenschappen van de te reinigen oppervlakken (zuur, base, pH ...).

Wenk: Je kan dit leerplandoel steeds realiseren in samenhang met een technische vaardigheid. Het is niet de bedoeling om uitsluitend productkennis te verwerven gezien die snel evolueert. Je kan leerlingen bewust maken van trends en evoluties inzake schoonmaakproducten.

Wenk: Je kan leerlingen wijzen op ecologische en milieuvriendelijke alternatieven.

#### LPD 11 De leerlingen gebruiken en onderhouden het schoonmaakmateriaal en -toestellen.

##### ★ Werking, risico's en duurzaamheid

Wenk: Leerlingen maken kennis met het meest voorkomende schoonmaakmateriaal en -toestellen en leren die correct en zorgzaam gebruiken. (LPD 2 en LPD 3)

Wenk: De leerlingen respecteren de hygiëne-kleurcodes van het onderhoudsmateriaal (gereedschap, reinigingsdoeken ...).

Wenk: De leerlingen kunnen een technische fiche bestuderen en het correcte gebruik van het schoonmaakmateriaal en -toestellen daaruit afleiden. Indien nodig, zoeken ze bijkomende informatie op of vragen ze ernaar. In het verlengde daarvan leren de leerlingen veiligheidssymbolen op elektrische apparaten lezen en begrijpen.

Wenk: Je kan leerlingen prijzen laten opzoeken van schoonmaakmateriaal in functie van

duurzame keuzes.

Je kan voorbeelden aanreiken van logiesverstreckende bedrijven die werken aan duurzame ontwikkelingsdoelen (bv. ecolabel Green Key, Green Deal Duurzame zorg).

Wenk: Je kan leerlingen de correcte reiniging van materiaal aanleren met aandacht voor de gevolgen als dat niet gebeurt (slijtage, geurhinder ...). Daarbij kan het belang van de systematiek worden benadrukt zodat het een onderdeel wordt van het schoonmaakproces. Wijs hen op het belang van het melden van defecten of tekorten.

## **LPD 12 De leerlingen passen technieken toe bij het schoonmaken van oppervlakken, ruimtes en uitrusting.**

Wenk: Leerlingen passen de techniek van reinigen en desinfecteren in de verschillende ruimtes en uitrusting toe (gemeenschappelijke ruimtes, ontbijtruimte, keuken, kamer, toilet, badkamer ...) met diverse oppervlakken of materialen zoals vloeren, ramen, spiegels, tapijten, natuursteen, keramiek, hout, beton, linoleum, roestvrij staal, leder, vinyl, laminaat, plastic, epoxy, composietmateriaal, metaallegeringen (vb. chroom, messing), ... Je leert ze ook oog te hebben voor de afwerkingen van die oppervlakken en materialen omdat dat de keuze voor de te gebruiken onderhoudstechniek en schoonmaakproduct kan beïnvloeden (geverfd, gevernist, geglazuurd, gelakt, geboend ...).

Wenk: De leerlingen stemmen de techniek, product en dosis af op de vervuiling en het oppervlak. Afhankelijk van de context (bv. hotelkamer of residentieel verblijf) zullen ze andere normen hanteren.

Wenk: Je kan hen een keuze laten maken voor schoonmaakproducten (LPD 10) en -materiaal (LPD 11) op basis van wat ze zullen reinigen. Ook de samenhang met het soort vuil kan hier opnieuw aan bod komen.

Wenk: Je kan leerlingen, o.m. vanuit commercieel oogpunt, wijzen op tempo en efficiëntie. Aan de hand van het gebruik van reinigingsplannen kan je dit doel in verband brengen met methodisch handelen (LPD 4).

## **LPD 13 De leerlingen maken het sanitair schoon.**

Wenk: Je laat leerlingen kennismaken met de verschillende materialen die frequent voorkomen in sanitaire ruimtes zoals sanitair porselein, geglazuurd keramiek, kunststof wanden of douchescreens, glas en spiegelglas, geëmailleerd plaatstaal en acryl (bad, douche...), metaal (kranen, handvaten, ...). Je laat hen ook kennis maken met trends zoals inlopdouches, wastafels in natuursteen, toiletten in roestvrij staal ...

Wenk: De leerlingen hebben ook aandacht voor moeilijk bereikbare plaatsen (zoals voegen, afvoer en ventilatie, verlichting ...).

Wenk: Dat doel zal je in samenhang met hygiënisch werken (LPD 2) en methodisch handelen (LPD 5) aanreiken. Het benadrukken van een juiste werkvolgorde en het respecteren van de principes van hygiëne bij het onderhoud van sanitair is cruciaal.



## LPD 14 De leerlingen sorteren en verwijderen afval volgens milieuvorschriften.

Wenk: Je kan leerlingen de vuilnisbakken laten ledigen en reinigen. In de context van de kamerdienst zullen de leerlingen de resten van de roomservice (ontbijt of maaltijd op de kamer) verwijderen en naar de juiste plaats brengen.

Wenk: Je kan de sorteerregels met de leerlingen doornemen en die vergelijken met de procedure in het bedrijf en de algemeen geldende milieuvorschriften.

Wenk: Je kan dit leerplandoel realiseren in samenhang met LPD 2 (hygiëne) en LPD 3 (veiligheid).

## 4.3 Kamerdienst

Bij de kamerdienst komen ook schoonmaakvaardigheden uit de vorige rubriek aan bod. Die worden hier niet herhaald.

### Minimumdoelen, cesuurdoelen of doelen die leiden naar BK

## LPD 15 De leerlingen verversen lakens, maken bedden op en vervangen handdoeken in diverse contexten.

Wenk: Je kan leerlingen aan de hand van een stappenplan laten kennismaken met een aantal methodes die worden toegepast naargelang de context van de overnachting. Je kan hen wijzen op het belang van een perfect opgemaakt bed in functie van een optimale beleving van het verblijf.

Wenk: Door het bespreken van de verschillende componenten van een bed (onderstel, boxspring, matras, topdekmatras, kussen, linnen en bedekking) kan je verschillende methodes van opmaken aanbrenen. Hierbij zal ook de grootte of uitvoering van het bed (standaard, single of twin, King, Queen, slaapbank, opklapbed, kinderbed ...) een rol spelen.

Wenk: Je kan leerlingen wijzen op het belang van hygiëne, meer bepaald het voorkomen van bedwantsen (hoe die herkennen, hoe voorkomen).

Wenk: Dit leerplandoel kan je in verband brengen met de doelen met betrekking tot linnendienst en -onderhoud: soorten linnen, bedbedekking (donsdeken, plaid, deken en kussens). Zo werken sommige hotels met een kussenmenu waarbij de gasten kunnen kiezen uit verschillende types van hoofdkussens volgens hardheid, vulling of grootte.

Wenk: Bij het opmaken van de bedden zal je leerlingen wijzen op de juiste methode in functie van ergonomisch werken (LPD 4).

## LPD 16 De leerlingen richten de kamer opnieuw in met oog voor

- **hygiëne, orde en netheid;**
- **aanbod en sfeerschepping;**
- **functionaliteit van de toestellen en uitrusting;**
- **wensen van de gast.**

Wenk: Dit leerplandoel staat in nauw verband met LPD 1 +: het vooronderstelt inzicht in

de verschillende contexten waarin wordt gewerkt. Afhankelijk van het soort verblijf en type gast kunnen deze sterk verschillend zijn. Bij residentiële gasten zal je rekening houden met specifieke wensen of gewoontes.

Wenk: De leerlingen zullen dat methodisch aanpakken aan de hand van een stappenplan of checklist zodat de kamer voldoet aan de gestelde kwaliteitsnormen op het vlak van hygiëne, orde en netheid (LPD 2).

Wenk: Bij de inrichting van de kamer hebben leerlingen oog voor het aanbod van de nevendiensten die aanwezig zijn op de kamer. Denk – afhankelijk van de context – aan het aanvullen van badlinnen, badjas, minibar, gratis dranken, onthaalproducten of guest supplies, folders ...

Wenk: Een belangrijk element is sfeerschepping. Je kan leerlingen wijzen op het zorgen van voldoende verluchting, inschakelen van sfeerverlichting inschakelen, instellen van verwarming of airconditioning, voorzien van bloemen, attentie of fruitmand ...

Wenk: Aansluitend zal je de leerlingen wijzen op het zorgvuldig controleren van de toestellen en uitrusting. Ze stellen technische mankementen, beschadigingen aan meubilair en de kameruitrusting vast en melden dat aan de verantwoordelijke.

Wenk: Je kan wijzen op het integer handelen (LPD 6). Zo kan je de procedure inzake verloren voorwerpen of geld bespreken met de leerlingen.

#### **LPD 17 De leerlingen maken gemeenschappelijke ruimtes gebruiksklaar voor diverse activiteiten.**

Wenk: Met dat doel kan je diverse activiteiten waarbij medewerkers kamerdienst worden ingeschakeld aan bod laten komen. Denk aan het inrichten van een ontvangstruimte, lobby van een hotel, klaarzetten (mise en place) van een vergader- of banketzaal.

Wenk: Je kan met de leerlingen verschillende (vergader)opstellingen bespreken. Leerlingen leren een stappenplan (function sheet) volgen en een grondplan lezen.

Wenk: Ook hier hebben leerlingen oog voor hygiëne, orde, netheid (zie LPD schoonmaakvaardigheden en opruimen). De leerlingen werken nauwgezet en controleren de aanwezige toestellen en uitrusting.

Wenk: Je kan de leerlingen enkele eenvoudige technieken aanreiken bij het verzorgen van planten, schikken van bloemstukken ...

## **4.4 Linnendienst**

### **Minimumdoelen, cesuurdoelen of doelen die leiden naar BK**

#### **LPD 18 De leerlingen verzamelen, sorteren, verdelen, controleren en bergen het linnen en wasgoed op.**

Wenk: Je kan dit doel zowel realiseren in samenwerking met een eigen of met een externe wasserij. De klemtoon ligt hier op het ordelijk en methodisch werken.

Wenk: Je laat leerlingen het linnen en wasgoed controleren op het correct uitvoeren van het was- en droogproces, eventuele schade of tekorten melden ...



Wenk: Het linnen en wasgoed kan in voorkomende gevallen zowel eigendom van het bedrijf zijn of worden gehuurd, daarnaast kan het gaan om bedrijfskledij of persoonlijk wasgoed van de gast. In het laatste geval zal er eveneens een persoonlijk contact zijn met de gast en kan klachtenbehandeling aan de orde zijn.

Wenk: Dit doel kan je in samenhang brengen met het vervullen van administratieve formaliteiten (LPD 5).

#### **LPD 19 De leerlingen reinigen en onderhouden linnen en wasgoed.**

Wenk: Je kan leerlingen laten kennismaken met etiketten op textiel om de instructies voor het reinigen te leren kennen. De verschillende vezels en stoffen kunnen worden benoemd.

Wenk: Je kan leerlingen de gepaste reinigingstechnieken laten toepassen zoals het correcte gebruik van een wasmachine en de diverse programma's die daarvoor noodzakelijk zijn, de soorten onderhoudsproducten voor textiel, de soorten vlekken en hoe die te behandelen. Het reinigingsproces (temperatuur, duur ...) kan je via het proces van de [Sinnercirkel](#) met de leerlingen doornemen.

Wenk: Je kan leerlingen wasgoed laten sorteren en wijzen op de gevolgen waarbij linnen en wasgoed kan worden beschadigd door een foute programmakeuze bij de wasmachine of het onterecht drogen in een droogkast.

Wenk: Je kan leerlingen wasgoed laten drogen op verschillende manieren (volgens onderhoudsetiket) om het nadien correct op te bergen.

Wenk: Je kan aan de hand van eenvoudige technieken leerlingen kleine herstellingen laten uitvoeren aan textiel.

#### **LPD 20 De leerlingen strijken het linnen en wasgoed.**

Wenk: Je kan verschillende strijktechnieken aanreiken aan de hand van verschillende producten en textielsoorten. Aan de hand van het etiket laat je leerlingen inschatten welke techniek ze moeten toepassen.

Wenk: Je kan leerlingen laten kennismaken met professionele strijkmachines via een bezoek aan een professionele wasserij of linnendienst in een hotel.

### **4.5 Ontbijtdienst**

#### **Minimumdoelen, cesuurdoelen of doelen die leiden naar BK**

#### **LPD 21 De leerlingen bereiden de ontbijtdienst voor.**

Wenk: De leerlingen verkennen de soorten ontbijten op het vlak van samenstelling, voedingswaarde, trends, culturele gewoontes, voedingsvoorkeuren ... Je kan de belangrijkste warme dranken en ontbijtgerechten bespreken op het vlak van bereiding.

Wenk: De leerlingen voeren alle voorbereidende werkzaamheden uit voor de ontbijtdienst. We denken aan het schikken van de tafels volgens een zaalplan,

mise en place (klaarzetten materiaal, schikken ontbijtbuffet, indekken van de tafels) ...

Wenk: Je kan wijzen op het belang van gezonde voeding, de rol van voedingsstoffen, de voedingswaarde van grondstoffen, het verschil tussen voedingsstof en voedingsmiddel.

Je kan de leerlingen hun voedingsgedrag laten vergelijken met actuele adviezen over gezonde voeding met behulp van de voedingsdriehoek.

Je kan dat leerplandoel concreet maken door in te spelen op wensen van de klant op basis van zijn cultuur, overtuiging, geloof, voedingsvoorkeur, intolerantie of allergie (lactosevrij, glutenvrij).

Wenk: De leerlingen hebben aandacht voor sfeerschepping en beleving (verlichting, geluid, geur, multimedia, temperatuur, tafeldecoratie, sfeerelementen ...).

Wenk: Bij wijze van uitbreiding kan je een klasontbijt in een hotel verbruiken zodat leerlingen de ontbijtdienst grondig verkennen. Je kan nadien dat ontbijt zelf organiseren op school ... Je kan dat organiseren in samenwerking met andere studierichtingen (bv. Keukenmedewerker)

## LPD 22 De leerlingen verzorgen de dienst van het ontbijt in de zaal.

### ★ Basisprincipes van voedselveiligheid

Wenk: Organiseer de ontbijtdienst in verschillende formules zoals ontbijt met bediening aan tafel, buffetdienst, meeneem (ontbijtmand) ... zodat leerlingen die vaardigheden in de praktijk kunnen inoefenen. De leerlingen verkennen het verschil in organisatie tussen de verschillende concepten en oefenen bedienings- en presentatietechnieken.

Wenk: De klemtoon ligt hier op het technisch handelen: opdienen en afruimen, discreet bewegen, volgens ritme van de gast, oogcontact, correcte houding ... met het oog op een kwaliteitsvolle dienstverlening.

Wenk: Je kan bij dit doel ook de communicatie met de gast belichten (LPD 6): laat leerlingen informeren naar wensen i.f.v. het ontbijt, informatie verschaffen met betrekking tot allergenen ...

Wenk: Bij het uitvoeren van werkzaamheden met voeding zullen de basisprincipes van voedselveilig handelen zeker aan bod komen. Denk aan handhygiëne, temperatuurcontrole (warmhoudbuffet, koeling ...), afspraken i.v.m. verpakken en bewaren.

## LPD 23 De leerlingen verzorgen de dienst van het ontbijt op de kamer.

Wenk: Bij de roomservice kan je leerlingen wijzen op het methodisch handelen. Een goede voorbereiding en nauwkeurig werken voorkomt tijdsverlies.

Wenk: Je kan ook de regels van gastvrijheid en integer handelen inoefenen (LPD 6) bij het betreden van de kamer. Je kan met de leerlingen verschillende situaties bespreken en hen op die manier voorbereiden zodat ze gepast reageren en zich wendbaar opstellen afhankelijk van de situatie.



## 4.6 Onderzoekend leren

### Minimumdoelen, specifieke minimumdoelen of doelen die leiden naar BK

#### LPD 24 De leerlingen ontwerpen een oplossing voor een probleem of een uitdaging door wetenschappen, wiskunde of technologie geïntegreerd aan te wenden binnen de context van kamerdienst.

Wenk: Dit leerplandoel kan je op een projectmatige manier realiseren. Het kan gaan om een probleem of uitdaging die kleinschalig is en aansluit bij de leefwereld van de leerlingen.

Wenk: Het is aangewezen om te vertrekken van een specifieke situatie. Leerlingen zetten kennis en vaardigheden in door creatief denken: ze bedenken mogelijke oplossingen, wegen ze tegenover elkaar af en maken keuzes. Stappenplannen kunnen dat proces ondersteunen. Een probleemoplossend proces verloopt systematisch, maar kan je niet voorstellen als een vast ritueel of recept.

Wenk: Je kan een informatierijke omgeving voorzien waarin leerlingen vlot inspiratie kunnen verzamelen. Het is waardevol om ook tussentijdse resultaten te bespreken. Leerlingen kunnen ook feedback aan elkaar geven.

Wenk: Goed gekozen problemen of uitdagingen kunnen spontaan aanleiding geven tot integratie van meerdere domeinen of disciplines. Voorbeelden van problemen en uitdagingen waarvoor een relatief eenvoudige (model)oplossing kan worden ontwikkeld:

- Een oplossing bedenken om in een specifieke situatie ergonomischer en of veiliger te werken (LPD 4);
- een stappenplan analyseren op vlak van efficiëntie en bijsturen (LPD 5);
- een oplossing bedenken voor het optimaal laden van de linnenkar in functie van de werkopdracht (LPD 9)
- de samenstelling van een ontbijt vergelijken op basis van voedingswaarde en gezondheid, aanwezigheid van allergenen en voorstellen formuleren om in te spelen op de wensen van de gast (LPD 21);
- het vergelijken van het persoonlijk voedingsgedrag met actuele adviezen van gezonde voeding aan de hand van de voedingsdriehoek (LPD 21).

Wenk: Je kan aandacht besteden aan keuzes die leerlingen maakten bij het ontwerpen van een oplossing. Leerlingen kunnen die beargumenteren en hun denkproces illustreren: door foto's te nemen van deeloplossingen; documentatie te verzamelen; tekeningen, schema's, eenvoudige berekeningen te maken; een proefmodel samen te stellen ... Leerlingen kunnen keuzes maken aan de hand van criteria als beoogde doelstellingen, beschikbaarheid van gegevens, tijd, middelen.

Wenk: De leerlingen ontwerpen een oplossing, maar hoeven die oplossing niet effectief te realiseren. De oplossing kan verschillende vormen aannemen en moet worden getest of geëvalueerd: een nieuwe of aangepaste werkwijze, een interventie, een technisch systeem (product, apparaat ...).

## 5 Lexicon

Het lexicon bevat een verduidelijking bij begrippen die in het leerplan worden gebruikt. Die verduidelijking gebeurt enkel ten behoeve van de leraar.

### *Duurzame ontwikkelingsdoelen*

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen of Sustainable Development Goals (SDG's) zijn de 17 doelstellingen en subdoelstellingen die de Verenigde Naties goedkeurde in 2015. Deze doelen moeten mensen en landen aanzetten tot actie in domeinen die van cruciaal belang zijn voor de mensheid en de planeet. De doelstellingen zijn geïntegreerd en ondeelbaar en zorgen voor een evenwicht tussen de drie dimensies van duurzame ontwikkeling: de economische, sociale en milieudimensie. De doelstellingen kunnen worden onderverdeeld in vijf thema's: mensen (people), planeet (planet), welvaart (prosperity), vrede (peace) en partnerschap (partnership).

### *Ontsmetten*

Ontsmetten is het inactiveren of reduceren van schadelijke micro-organismen op oppervlakken tot een aanvaardbaar niveau, zodat er geen besmettingsgevaar is. Ontsmettingsmiddelen zijn stoffen die in staat zijn micro-organismen te reduceren tot een aanvaardbaar peil. Ontsmetting van oppervlakken en instrumenten kan zowel thermisch (hete luchtsterilisator) als chemisch (ontsmettingsalcohol, ethanol). Wanneer de leerling zich verwondt tijdens de werkzaamheden, wordt de verwonding schoongespoeld met een erkend ontsmettingsmiddel.

### *Schoonmaken*

Schoonmaken is het verwijderen van zichtbaar vuil en onzichtbaar organisch materiaal om te voorkomen dat micro-organismen zich kunnen handhaven, vermeerderen en verspreiden. Het onderscheid met reinigen is niet zo groot en wordt door mekaar gebruikt. Er is wel een duidelijk onderscheid met desinfecteren of ontsmetten en steriliseren.

### *Sinnercirkel*

De cirkel van Sinner is een van de basisconcepten van professioneel reinigen en bestaat uit 4 elementen: chemie, mechanische kracht of beweging (arbeid), temperatuur en tijd. Elke individuele factor heeft invloed op de overige drie. Wordt een factor groter of kleiner, dan moet dit worden gecorrigeerd door de andere factoren. Dit model werd ontwikkeld door de Duitse chemicus Herbert Sinner in 1959.

### *Steriliseren*

Bij het steriliseren worden alle micro-organismen op of in een voorwerp gedood of geneutraliseerd (kiemvrij gemaakt). Steriliseren kan via verhitting met een hete luchtsterilisator voor de sterilisatie van metalen instrumenten en glas of verhitten met stoom (onder druk) met een autoclaaf voor de sterilisatie van instrumenten, glazen voorwerpen of bepaalde kunststoffen en doeken.

## 6 Basisuitrusting

Basisuitrusting verwijst naar de infrastructuur en het (didactisch) materiaal die beschikbaar moeten zijn voor de realisatie van de leerplandoelen.

Om de leerplandoelen te realiseren dient de school minimaal de hierna beschreven infrastructuur en materiële en didactische uitrusting ter beschikking te stellen die beantwoordt aan de reglementaire eisen op het vlak van veiligheid, gezondheid, hygiëne, ergonomie en milieu. Specifieke benodigde infrastructuur



of uitrusting hoeft niet noodzakelijk beschikbaar te zijn op de school. Beschikbaarheid op de werkplek of een andere externe locatie kan volstaan. We adviseren de school om de grootte van de klasgroep en de beschikbare infrastructuur en uitrusting op elkaar af te stemmen.

## 6.1 Infrastructuur

Om de doelen van dit leerplan te realiseren is nodig:

- eenvoudige keuken (afwerkingskeuken bestaande uit fornuis, oven ... in functie van het inoefenen van doelen mbt de ontbijtdienst;
- een restaurant, met de mogelijkheid tot het verzorgen van een ontbijtdienst;
- een afwasruimte met aanwezigheid van toestellen;
- toestellen ifv het was- en droogproces, strijken en kleine herstellingen;
- koelkast en diepvries;
- lesruimte
  - met een (draagbare) computer waarop de nodige software en audiovisueel materiaal kwaliteitsvol werkt en die met internet verbonden is;
  - met de mogelijkheid om (bewegend beeld) kwaliteitsvol te projecteren;
  - met de mogelijkheid om geluid kwaliteitsvol weer te geven;
  - met de mogelijkheid om draadloos internet te raadplegen met een aanvaardbare snelheid;
- een bed om op te maken met verschillende soorten linnen;
- een gevarieerd aanbod van ruimtes die de leerling kan schoonmaken en opnieuw inrichten:
  - slaapkamer met sanitaire ruimte
  - keuken
  - gangen
  - vergaderzaal
  - ontvangstruimte
  - ...
- een gevarieerd aanbod aan oppervlakken die de leerling kan schoonmaken:
  - vloeren
  - wanden met inbegrip van douchescreens
  - ramen
  - toebehoren zoals kranen, armaturen ...
  - meubilair
  - ...
- een gevarieerd aanbod aan materialen die de leerling kan schoonmaken:
  - hout o.a. (fineer)parketvloeren, meubilair ...
  - vinyl-, laminaat-, en linoleumvloeren ...
  - gietvloeren: beton, epoxy, polyurethaan ...
  - tegelvloeren o.a. keramiek, natuursteen ...
  - tapijten
  - roestvrijstaal, koper, messing, chroom ...
  - glas, spiegelglas ...
  - kunststoffen
  - geverfde, geverniste, geboende oppervlakken ...
  - ...

## 6.2 Materiaal, toestellen, machines en gereedschappen

- klein schoonmaakmateriaal
  - microvezeldoeken
  - moppen
  - ontstoffers
  - sponzen
  - zeemvellen
  - keukenhanddoeken
  - glasdoeken
  - dweilen
  - emmers en wringers
  - vloerwissers voor natte en droge reiniging
  - inwassers
  - raamwissers met telescopische steel
  - bezems
  - handveger en stofblik
  - waarschuwingsborden
  - stofzuigers
  - linnenkarren
  - schoonmaakwagens
  - ...
- schoonmaakproducten en machines:
  - zepen, detergents, oplosmiddelen, desinfectiemiddelen, allesreinigers, ontvetter en ontkalker
  - professionele schoonmaakmachine en stofzuiger
  - ...
- toestellen i.f.v. ontbijtdienst:
  - keukenmateriaal: basismateriaal in functie van het inoefenen van de leerplandoelen met betrekking tot de ontbijtdienst.
  - restaurantmateriaal: bestek, buffettafel met koeling, borden, decoratie, dienplateau, dispenser met papier, fruitpers, glaswerk, koffiezetapparaat, kommen, tafellinnen, muziekinstallatie, peper- en zoutstellen, porseleinen vaatwerk, servetten, stoelen restaurant, tafels restaurant, toaster, verwarmplaten (réchaud), warmhoudrecipiënt (chafing dish), waterkoker.
  - hygiëne en vaatwas: handwasbak, handwasmiddelen en handdesinfectie, vaatwasmachine, vuilnisbakken.
  - verpakken en etiketteren: dispensers, verpakingsfolie en verpakingsrecipiënten, etiketteersysteem met labelprinter of alternatief systeem.
  - grondstoffen en hulpstoffen om ontbijtdienst te kunnen inoefenen.

## 6.3 Materiaal en gereedschappen waarover elke leerling moet beschikken

Om de leerplandoelen te realiseren beschikt elke leerling minimaal over onderstaand materiaal. De school bespreekt in de schoolraad wie (de school of de leerling) voor dat materiaal zorgt. De school houdt daarbij uitdrukkelijk rekening met gelijke kansen voor alle leerlingen.



- persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen in functie van het gebruik van arbeidsmiddelen, conform de voorschriften.

## 7 Glossarium

In het glossarium vind je synoniemen voor en een toelichting bij een aantal handelingswerkwoorden die je terugvindt in leerplandoelen en (specifieke) minimumdoelen van verschillende graden.

Handelingswerkwoord	Synoniem	Toelichting
<b>Analyseren</b>		Verbanden zoeken tussen gegeven data en een (eigen) besluit trekken
<b>Beargumenteren</b>	Verklaren	Motiveren, uitleggen waarom
<b>Beoordelen</b>	Evalueren	Een gemotiveerd waardeoordeel geven
<b>Berekenen</b>	Berekeningen uitvoeren	
<b>Berekeningen uitvoeren</b>	Berekenen	
<b>Beschrijven</b>	Toelichten, uitleggen	
<b>Betekenis geven aan</b>	Interpreteren	
<b>Een (...) cyclus doorlopen</b>	Een (...) proces doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken
<b>Een (...) proces doorlopen</b>	Een (...) cyclus doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken
<b>Evalueren</b>	Beoordelen	
<b>Gebruiken</b>	Hanteren, inzetten, toepassen	
<b>Hanteren</b>	Gebruiken, inzetten, toepassen	
<b>Identificeren</b>		Benoemen; aangeven met woorden, beelden ...
<b>Illustreeren</b>		Beschrijven (toelichten, uitleggen) aan de hand van voorbeelden
<b>In dialoog gaan over</b>	In interactie gaan over	
<b>In interactie gaan over</b>	In dialoog gaan over	
<b>Interpreteren</b>	Betekenis geven aan	
<b>Inzetten</b>	Gebruiken, hanteren, toepassen	
<b>Kritisch omgaan met</b>	Kritisch gebruiken	
<b>Kwantificeren</b>		Beredeneren door gebruik te maken van verbanden, formules, vergelijkingen ...
<b>Onderzoeken</b>	Onderzoek voeren	Verbanden zoeken tussen zelf verzamelde data en een (eigen) besluit trekken
<b>Onderzoek voeren</b>	Onderzoeken	Verbanden zoeken tussen zelf verzamelde data en een (eigen) besluit trekken

<b>Reflecteren over</b>		Kritisch nadenken over en argumenten afwegen zoals in een dialoog, een gedachtewisseling, een paper
<b>Testen</b>	Toetsen	
<b>Toelichten</b>	Beschrijven, uitleggen	
<b>Toepassen</b>	Gebruiken, hanteren, inzetten	
<b>Toetsen</b>	Testen	
<b>Uitleggen</b>	Beschrijven, toelichten	
<b>Verklaren</b>	Beargumenteren	Motiveren, uitleggen waarom

## 8 Concordantie

### 8.1 Concordantietabel

De concordantietabel geeft duidelijk aan welke leerplandoelen minimumdoelen (MD) en doelen die leiden naar één of meer beroepskwalificaties (BK) realiseren.

Leerplandoel	Minimumdoelen en doelen die leiden naar één of meer beroepskwalificaties
1 +	-
2	BK 4
3	BK 4
4	BK 4; BK c
5	BK 2; BK 16; BK h
6	BK 1; BK b; BK e
7	BK 1
8 +	-
9	BK 5
10	BK 3
11	BK 3; BK 11; BK d
12	BK 6; BK 10; BK d; BK f
13	BK 6; BK 10; BK d; BK f
14	BK 16; BK h
15	BK 7



16	BK 8
17	BK 10
18	BK 12
19	BK 13; BK g
20	BK 13; BK g
21	BK 14
22	BK 15; BK 16; BK a; BK h
23	BK 9; BK a
24	MD 06.14

## 8.2 Minimumdoelen basisvorming

06.14 De leerlingen ontwerpen een oplossing voor een probleem door wetenschappen, technologie of wiskunde geïntegreerd aan te wenden.

Voetnoot: rekening houdend met concepten van de tweede graad en de context waarin dit minimumdoel aan bod komt.

## 8.3 Doelen die leiden naar één of meer beroepskwalificaties

1. De leerlingen werken in teamverband (organisatiecultuur, communicatie, procedures).
2. De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.
3. De leerlingen handelen economisch en duurzaam.
4. De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.
5. De leerlingen controleren de inhoud van de huishoudkar of linnenkar, vullen deze aan met benodigdheden en houden deze op orde.
6. De leerlingen maken de kamer schoon onder toezicht.
7. De leerlingen vervangen de lakens, maken het bed op en vervangen de handdoeken onder toezicht.
8. De leerlingen richten de kamer opnieuw in onder toezicht.
9. De leerlingen verzorgen het ontbijt op de kamer onder toezicht.
10. De leerlingen onderhouden de gemeenschappelijke delen en zetten deze op orde.
11. De leerlingen maken het schoonmaakmateriaal schoon en onderhouden het.
12. De leerlingen brengen het vuile linnengoed naar de interne of externe linnendienst of wasserij en controleren de staat van het linnengoed bij de terugkeer.
13. De leerlingen voeren het was- en droogproces van textiel machinaal uit en strijken het linnengoed.
14. De leerlingen maken de ontbijtruimte klaar, schikken het ontbijtbuffet en ruimen af.
15. De leerlingen dienen het ontbijt op in de zaal.
16. De leerlingen handelen volgens de principes van voedselveiligheid en hygiëne.

Aanvullende onderliggende kennis

De opgenomen kennis staat steeds in functie van de specifieke vorming van deze studierichting.

- a. Bedieningstechnieken

- b. Courante vaktermen in Frans en Engels
- c. Ergonomie
- d. Infrastructuur, toestellen en materialen
- e. Principes van gastvriendelijkheid, interculturele gebruiken, etiquette (basis)
- f. Schoonmaaktechnieken
- g. Textielzorg
- h. Voedselveiligheids-, milieu- en kwaliteitsvoorschriften



# Inhoud

<b>1</b>	<b>Inleiding</b> .....	<b>3</b>
1.1	Het leerplanconcept: vijf uitgangspunten .....	3
1.2	De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs .....	3
1.3	Ruimte voor leraren(teams) en scholen .....	4
1.4	Differentiatie .....	4
1.5	Opbouw van leerplannen.....	6
<b>2</b>	<b>Situering</b> .....	<b>7</b>
2.1	Samenhang in de tweede graad .....	7
2.1.1	Samenhang binnen de studierichting Medewerker kamerdienst .....	7
2.1.2	Samenhang met andere leerplannen binnen de finaliteit .....	7
2.2	Plaats in de lessentabel.....	7
<b>3</b>	<b>Pedagogisch-didactische duiding</b> .....	<b>7</b>
3.1	Medewerker kamerdienst en het vormingsconcept .....	7
3.2	Krachtlijnen .....	8
3.3	Opbouw.....	9
3.4	Leerlijnen.....	9
3.4.1	Samenhang in de 2 <sup>de</sup> graad .....	9
3.4.2	Samenhang met de 3 <sup>de</sup> graad.....	9
3.5	Aandachtspunten .....	9
3.6	Leerplanpagina.....	11
<b>4</b>	<b>Leerplandoelen</b> .....	<b>11</b>
4.1	Overkoepelende vaardigheden.....	11
4.2	Schoonmaakvaardigheden.....	16
4.3	Kamerdienst .....	18
4.4	Linnendienst.....	19
4.5	Ontbijtdienst .....	20
4.6	Onderzoekend leren .....	22
<b>5</b>	<b>Lexicon</b> .....	<b>23</b>
<b>6</b>	<b>Basisuitrusting</b> .....	<b>23</b>
6.1	Infrastructuur .....	24
6.2	Materiaal, toestellen, machines en gereedschappen.....	25
6.3	Materiaal en gereedschappen waarover elke leerling moet beschikken .....	25

<b>7</b>	<b>Glossarium.....</b>	<b>26</b>
<b>8</b>	<b>Concordantie .....</b>	<b>27</b>
8.1	Concordantietabel.....	27
8.2	Minimumdoelen basisvorming .....	28
8.3	Doelen die leiden naar één of meer beroepskwalificaties .....	28

